

Middelpunt

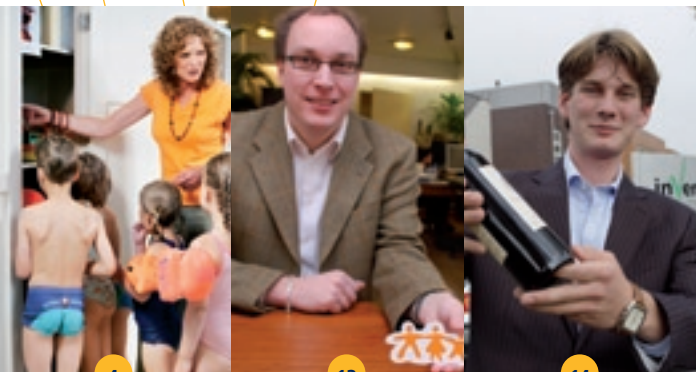
Magazine van VNO-NCW Midden

December 2007 nr 6

Geknipt voor de juiste baan

- Ambassadeurs voor gedeeltelijk arbeidsgeschikten
- Beroepsonderwijs en de arbeidsmarkt
- Successen van Jong Ondernemen
- Nieuws uit de regio, Verenigingsnieuws, Nieuwe leden

4

13

14

De juiste baan

Gedeeltelijk arbeidsongeschikten kunnen vaak nog uitstekend functioneren in het bedrijfsleven. Bekende Nederlanders treden op als ambassadeur voor 'Geknipt voor de juiste baan'; een campagne die ook wordt gesteund door VNO-NCW.

4

Aansluiting beroepsonderwijs

Hoe zit het met de aansluiting van beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt. **Hoogleraar Jouke van Dijk** en ROC Aventus CvB-voorzitter Van Andel geven hun mening.

8

'Meer dan werken alleen'

Makelaar en consultant Joël Scherrenberg uit Utrecht zet zich als voorzitter in voor Stichting De Slinger Utrecht. Ondernemers zetten daar hun netwerken in om diverse organisaties te ondersteunen. Niet door blind geld te doneren maar door inzet van kennis en menskracht.

13

Jong Ondernemen stimuleert

Studenten die een eigen bedrijf beginnen. Het is onderdeel van het onderwijsaanbod, maar soms groeien de school-ondernemingen uit tot een heus bedrijf. Jong Ondernemen (onder meer gesteund door VNO-NCW) zorgt voor begeleiding en boekt leuke successen.

14

Ook in dit nummer:

- **Regionieuws** 10
- **Verenigingsnieuws** 17
- **Column Andries Greiner** 19
- **Colofon** 20
- **Nieuwe leden** 20

Volop uitdagingen

Sinds de bijzondere voorzitterswisseling op vrijdag 23 november ben ik de nieuwe voorzitter van VNO-NCW Midden. Hieronder een verkorte weergave van de speech die ik bij die gelegenheid heb gehouden.

Het is 13 augustus als ik een telefoontje krijg. Het bestuur wil weten of ik voorzitter wil worden van VNO-NCW Midden. U begrijpt, daar wil je dan wel even over nadenken. Want je hebt het als ondernemer al razend druk. En tegelijk besef ik dat je als voorzitter veel kunt betekenen voor andere ondernemers. Toen heb ik ja gezegd. En van harte.

Als nieuwe voorzitter van VNO-NCW Midden en ondernemer zijn er drie zaken die mij drijven: ontwikkeling, resultaten en mensen verbinden.

We werken met z'n allen in een prachtige regio. Maar wie hier woont en werkt heeft tegenwoordig te maken met forse files. Bereikbaarheid is voor mij een cruciaal thema. Er is er meer aan de hand. Waar ben je tegenwoordig als ondernemer als je niet de juiste mensen kunt krijgen? Ik vind het belangrijk dat bedrijfsleven en onderwijs meer gaan samenwerken. Nog een uitdaging. Als ondernemer word je dagelijks lastig gevallen met een overdaad aan wet- en regelgeving. Als je het aan mij vraagt, moeten voor elke regel die er bij komt twee worden afgeschaft. Zo niet, dan leidt dat onherroepelijk tot grote consequenties.

Als directeur van Ferm heb ik dagelijks contact met China, Rusland en Turkije. Deze globalisering houden we niet tegen. Maar het is van levensbelang om te opereren vanuit een sterke thuisbasis. VNO-NCW Midden is zo'n ferme thuisbasis met een sterk netwerk, dat opkomt voor de belangen van ondernemers. Zo'n netwerk is niets zonder nauwe banden met de leden. Paul te Riele heeft ervoor gezorgd dat we twaalf regiobesturen hebben en het aantal leden met 433 is gegroeid. Dankzij Paul zijn we ook duidelijk hoorbaar in Den Haag en is een nauwe band met het bedrijfsleven in Duitsland opgebouwd. Beste Paul en natuurlijk het bureau in Apeldoorn: dank voor deze solide basis.

1 op de 3 bedrijven in onze regio wordt geleid door zelfstandige ondernemers die voor eigen rekening en risico werken. Ik wil dat deze belangrijke groep zich goed vertegenwoordigd weet door onze vereniging. Ook de ondernemers van morgen wil ik aan ons binden. Jonge mensen zijn vaak kritisch, hebben innovatieve ideeën en geven energie. Voldoende plannen dus, en ik ga mij volledig inzetten om deze te realiseren. Dames en heren, dank u wel voor deze kans.

Tineke Bakker-van Ingen
Voorzitter VNO-NCW Midden

Wat vinden...

Naam: Heimen van Andel

Functie: Voorzitter college van bestuur
Bedrijf: ROC Aventus
Aantal jaren onderwijservaring: 33

Naam: Jouke van Dijk

Functie: Hoogleraar Regionale Arbeidsmarktanalyse,
Bedrijf: afdeling Economische Geografie, Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen, Rijksuniversiteit Groningen
Aantal jaren onderwijservaring: 20 jaar als leerling/student en ruim 25 jaar als docent

Hoe staat het Nederlandse beroepsonderwijs er anno 2007-2008 voor?

Jouke van Dijk: 'Op MBO en HBO niveau is het goed, op VMBO niveau zijn er problemen.'

Heimen van Andel: 'De laatste tien jaren zijn grote stappen voorwaarts gezet. Eerst heeft de afstemming ten aanzien van het programma de aandacht van zowel bedrijven als onderwijs gekregen. Dat heeft geresulteerd in een kwalificatiestructuur die gedragen wordt door zowel bedrijven als onderwijsinstellingen. Daarnaast heeft met name de inhoud beider aandacht gekregen. Dat heeft geresulteerd in de omslag naar competentiegericht onderwijs. Voor een succes vraagt dat nog een intensieve inhoudelijke afstemming en samenwerking tussen bedrijven en onderwijsinstellingen.'

Hoe ervaart u de houding van ondernemers ten opzichte van de noodzaak van goede opleidingen

Jouke van Dijk: 'Ondernemers vinden goede opleidingen heel belangrijk, maar hebben niet altijd de juist verwachtingen van wat een schoolverlater kan. Ze investeren te weinig in goede relaties met scholen en stageplaatsen. Als het goed met het

bedrijf gaat, hebben ze geen tijd en als het niet druk is geen interesse. Stagiaires worden teveel op kosten beoordeeld en te weinig gezien als een goede investering op bedrijfstakniveau.'

Heimen van Andel: 'De houding hangt sterk af van de problematiek die op een bepaald moment speelt in de bedrijven. In de dialoog weten we elkaar altijd te vinden. De ondernemers moeten oppassen niet te opportunistisch te zijn in hun uitspraken. Het blijkt dat er meer samengewerkt wordt tussen bedrijven en onderwijsinstellingen dan vele ondernemers zich bewust zijn.'

Vakonderwijs moet een meer praktische invulling hebben (ook op de hogere niveaus), zodat de leerlingen (nog) beter voorbereid de praktijk in kunnen

Jouke van Dijk: 'Een praktische invulling is vooral nodig om leerlingen die het meer van praktische dan intellectuele vaardigheden moeten hebben, goed voorbereid op de arbeidsmarkt te laten instromen. Bedrijven moeten zelf initiatieven nemen om leerlingen door middel van stages of contacten met scholen de kans te bieden om in het bedrijf de praktijk te leren kennen.'

Heimen van Andel: 'Het huidige competentiegerichte beroepsonderwijs wordt sterk vanuit de praktijk vorm gegeven. Met deze aanpak moeten de leerlingen voldoende voorbereid zijn op de beroepspraktijk.'

Hoe kijkt u aan tegen het Nieuwe Leren? Is dat uit didactisch oogpunt ontstaan of uit financieel oogpunt (minder contacturen)?

Jouke van Dijk: 'Beide spelen een rol. Onderwijs moet met de tijd meegaan en inspelen op nieuwe ontwikkelingen in de maatschappij en ook op veranderingen in het gedrag en de beleving van jongeren. Maar het moet niet doorschieten in vrijblijvendheid waarbij de rol van de docenten als overdragers van kennis verloren gaat.'

Heimen van Andel: 'Over het nieuwe leren bestaan vele misverstanden. In het MBO wordt de omslag gemaakt naar competentiegericht leren. Dat betekent dat leerlingen kennis, vaardigheden en beroepshouding in een beroepscontext moeten kunnen toepassen. Dit staat >

dus los van financiën en heeft alles te maken met de eisen van het bedrijfsleven om competente medewerkers te krijgen.'

Wat vindt u van de jaarlijkse toevoeging van nieuwe opleidingen aan het onderwijspakket?

Jouke van Dijk: 'Ook in dit opzicht moet je met de tijd meegaan. Dertig jaar geleden werden er bijvoorbeeld geen ICT'ers opgeleid en als dat nu nog zo was, zou er een groot probleem zijn. Maar als nieuwe opleidingen geen duidelijke relaties met een beroep hebben gaat het fout. Als je met een opleiding als Horse Business Management voldoende kennis opdoet om ook in andere managementfuncties goed te kunnen functioneren is er niks op tegen om in de opleiding het paardenaspect als trigger te gebruiken.'

Heimen van Anandel: 'De toevoeging van nieuwe opleidingen moet plaatsvinden op basis van de vraag uit het bedrijfsleven. Het bedrijfsleven en het onderwijsveld moeten er voor waken dat de opleidingen niet te smal gedefinieerd worden, waardoor zowel de leerlingen als de bedrijven door de bomen het bos niet meer zien.'

Hoe kijkt u aan tegen de bereidwilligheid van bedrijven stagiaires op te nemen en goed te begeleiden?

Jouke van Dijk: 'Te veel bedrijven zien stagiaires opnemen als een kostenpost in plaats van als een investering. Individuele bedrijven denken als 'free riders' te kunnen profiteren van inspanningen van anderen en dat leidt tot te weinig aandacht voor stages. Bindende afspraken op brancheniveau kunnen bedrijfstukken helpen dit op te lossen, want uiteindelijk is de hele branche daarbij gebaat.'

Heimen van Anandel: 'Het opnemen van stagiaires is voor zowel bedrijven als leerlingen als onderwijsinstellingen van groot belang. Het is een vanzelfsprekendheid dat bedrijven een diepte-investering doen om goed opgeleide leerlingen te kunnen laten instromen. Het verdient zelfs aandacht om de samenwerking tussen onderwijs en bedrijven te versterken om een nog betere instroom in de arbeidsmarkt te kunnen garanderen. Daarnaast is het van belang dat binnen de bedrijven ingespeeld wordt op de begeleiding van leerlingen vanuit het concept competentieleren.'

De overheid moet ingrijpen als blijkt dat we 10x meer kapsters of schoonheidsspecialistes opleiden dan noodzakelijk is.

Jouke van Dijk: 'Mee eens. De overheid moet goede voorlichting bieden over de arbeidsmarktperspectieven in samenwerking met bedrijven en branches, maar leerlingen verbieden een bepaalde opleiding te volgen is onwenselijk.'

Heimen van Anandel: 'De overheid moet dit aan de marktwerking overlaten. De overheid moet kaders geven waarbinnen goed onderwijs gegeven kan worden.'

Veel bedrijven hebben meer aan een BBL-leerling dan aan een geslaagde BOL-leerling

Jouke van Dijk: 'Soms, dit hangt van het bedrijf en van de persoon af. Als algemene levenservaring belangrijk is, zijn BBL'ers vaak in het voordeel, maar BOL'ers zijn beter te vormen door het bedrijf.'

Heimen van Anandel: 'Dit is afhankelijk van het type leerling en de opleiding die gevolgd wordt. Er zijn leerlingen die in een schoolse situatie beter gedijen dan in een praktijkomgeving. Daarnaast kan met name in de hogere niveaus sterker worden ingespeeld op een bredere theoretische basis voor het goed functioneren in de beroepspraktijk.'

Het leer-werksysteem sluit het beste aan op de arbeidsmarkt.

Jouke van Dijk: 'Mee eens. Een meester-gezel relatie kan een hele goede manier zijn om een leerling goed in de praktijk te laten functioneren. Maar als een leerling alleen specifieke bedrijfskennis opdoet en te weinig algemene kennis dan kan dit later de mobiliteit op de arbeidsmarkt belemmeren en de leerling te weinig bagage bieden om zich verder te ontwikkelen.'

Heimen van Anandel: 'De combinatie van leren en werken is essentieel voor het welslagen van de leerlingen. Echter het werken kan in bepaalde situaties voor bepaalde opleidingen en type leerlingen beter worden nagebootst in de onderwijsinstellingen. Het vanuit de praktijk leren is essentieel voor het competent worden van leerlingen.'

Ouders zijn soms een grote hindernis voor de toekomst van hun kinderen.

Jouke van Dijk: 'Mee eens. Als ouders hun kind een opleiding laten volgen die lager is dan wat ze aankunnen of niet steunen en motiveren is dat zowel voor het kind als uit maatschappelijk oogpunt onwenselijk.'

Heimen van Anandel: 'Ouders spelen een essentiële rol in het begeleidingsproces van jongeren. Afhankelijk hoe zij daarmee om gaan zal dat als een hindernis worden ervaren. In het algemeen wordt dit vanuit de onderwijsinstelling niet als zodanig ervaren.'

Politici zouden eerst eens een weekje stage moeten lopen in het beroepsonderwijs voordat ze erover uitspraken doen.

Jouke van Dijk: 'Mee eens. Maar dat geldt ook voor ondernemers!'

Heimen van Anandel: 'Dat zou een dialoog sterk vergemakkelijken. Mogelijk geldt deze stelling voor iedere bevolkingsgroep. Het is zo gemakkelijk negatieve uitspraken te doen over het onderwijs zonder te weten wat zich precies afspeelt in dat onderwijs.'